

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över remiss av Riksantikvarieämbetets rapport Översyn av regelverket om de kyrkliga kulturminnena

Statens fastighetsverk (SFV) har av regeringskansliet ombetts lämna synpunkter på rubricerad remiss. SFV förvaltar flera slottskyrkor. 2015 övertog SFV från Riksantikvarieämbetet (RAÄ) ett antal kyrkor med höga kulturhistoriska värden. Dessa ägs av staten och ingen av kyrkorna omfattas av Kulturmiljölagen (KML). SFV påverkas därför inte direkt av förslagen i remissen. Som förvaltare av värdefulla kulturmiljöer lämnar SFV nedanstående synpunkter och kommentarer.

Sammanfattning

SFV ser som kulturmiljövårdande myndighet positivt på en revidering av 4 kap kulturmiljölagen som förtydligar och i viss mån skärper skyddet för de kyrkliga kulturminnena.

Synpunkter på förslag till ändringar i 4 kap kulturmiljölagen

Kravet på vård och underhåll begränsas till kyrkor uppförda före 1939 i 2 §. Yngre kyrkor, vars värden beskrivs i översynen, får härmed inget skydd genom KML, om de inte är särskilt utpekade enligt 4 §. Ingen systematisk genomgång av landets kyrkor inom denna kategori har gjorts och en risk finns därför att kulturhistoriska värden bland dessa förvanskas. En revidering av 2 § vore därför önskvärd i samband med denna översyn.

I 3 § framgår att påverkan på kulturhistoriska värden ska bli utgångspunkt för vad som är tillståndspliktigt. För att inte definitionen av vad som är kulturhistoriskt värdefullt ska bli lika svår att göra som bedömningen av vad som är väsentlig ändring skulle skyddsbestämmelser kunna inrättas. Där kan värdena beskrivas för varje enskild kyrka, vilket underlättar tillståndshandlingen både för sökande och tillsynsmyndighet. Det skulle kräva en stor arbetsinsats som långsiktigt lönar sig och skyddar det kyrkliga kulturarvet.

Förslaget att den gestaltade vegetationen på kyrkotomter och begravningsplatser omfattas av skyddet är positivt.

I samband med reparation eller flytt av inventarier ska krav på antikvarisk kompetens kunna ställas enligt 9 §. Ännu mer angeläget kan behovet av en konservator vara vid dessa tillfällen.

Övriga kommentarer

Vikten av kompetens hos de regionala och centrala myndigheterna samt museerna kan inte nog framhållas. Det är en förutsättning för att församlingar och de med tiden ökande antalet enskilda ägare av kyrkobyggnader ska kunna förvalta de stora kulturskatter kyrkorna utgör. Inom RAÅ drevs tidigare kunskapsbaserade bokprojekt, så som Sveriges kyrkor och Sockenkyrkoprojektet, och kunde på så vis ge expertkunskap med en nationell överblick. Denna typ av specialistkompetens kommer att behövas i ännu högre grad när antalet oerfarna ägare av kulturmiljöer troligen kommer att öka.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Björn Anderson i närvaro av gruppchef Karin Gold Cox och kulturarvsspecialist Elisabet Jermsten, föredragande.

Björn Anderson
Generaldirektör

Elisabet Jermsten
Kulturarvsspecialist